

Gestió de la incapacitat laboral (21833)

Titulació/estudi: Grau en Relacions Laborals

Curs: Tercer

Trimestre: Tercer

Nombre de crèdits ECTS: 4 crèdits

Hores de dedicació de l'estudiant: 100 hores

Llengua o llengües de la docència: català

Professors: Jordi Castejón (Coord.), Fernando G. Benavides

1. Presentació de l'assignatura

La correcta valoració de les capacitats residuals és un requisit per optimitzar la reinserció laboral i per a la correcta adaptació del lloc de treball i de l'entorn personal del qui ha patit una lesió o malaltia discapacitant.

En el nostre país, el sistema de seguretat social contempla un conjunt de prestacions sanitàries i socials derivades d'aquestes situacions i constitueix un dels aspectes nuclears de l'estat de benestar. L'impacte sanitari, econòmic i social de la incapacitat laboral requereix un coneixement ampli dels instruments que hi ha a l'abast per tal que la gestió d'aquests recursos permeti facilitar i mantenir la viabilitat i l'equitat del propi sistema de protecció social.

L'avaluació de la discapacitat constitueix actualment el tema de fons de molts dels judicis en els Jutjats de lo Social, i és —per tant— l'activitat primordial de molts operadors jurídics (com ara, advocats, graduats socials, pèrits mèdics, etc.).

Actualment existeixen diferents mètodes d'avaluació de la capacitat laboral i personal que cal conèixer, i que plantegen variats problemes d'ús i d'interpretació.

L'assignatura vol aportar elements per aprofundir la magnitud i tendències de les incapacitats al nostre entorn, els requisits i els procediments necessaris per a les diferents prestacions, i els criteris mèdics i sanitaris que cal tenir en compte en l'abordatge d'aquesta problemàtica. En aquest sentit es tractaran diferents problemes de salut amb l'objectiu de conèixer, des d'una perspectiva sanitària i medicolegal, les limitacions funcionals associades a les diferents patologies.

2. Competències que s'han d'assolir

- Coneixements
 - Magnitud de la discapacitat personal i laboral en el nostre entorn.
 - Les prestacions sanitàries, econòmiques i socials que contempla la legislació espanyola

- Instruments i circuits per a la gestió de les prestacions de les persones amb alguna discapacitat.
- Dispositius assistencials i de gestió de la incapacitat laboral.
- Aptituds
 - Assessorar en les situacions jurídiques i medico-legals que es deriven de les diferents situacions de incapacitat laboral
 - Avaluar els procediments establerts en via administrativa i en via judicial per a la gestió de la incapacitat laboral
- Habilitats
 - Identificar les eines que permetin valorar la incapacitat.
 - Aplicar la normativa de forma adequada a les possibles situacions d'incapacitat laboral.

3. Continguts

- 1. Conceptes i relacions de salut, malaltia i discapacitat. La incapacitat laboral**
 - a. Magnitud del problema
 - b. Historia natural de la incapacitat laboral
 - c. Factors etiològics de la incapacitat laboral
 - d. Factors pronòstics de la incapacitat laboral
- 2. Organismes relacionats amb la gestió de la patologia laboral i de la incapacitat laboral. Característiques i funcions.**
 - a. Les Mútues d'Accidents de Treball i Malalties Professionals
 - b. L'Institut Català d'Avaluacions Mèdiques (ICAM)
 - c. La Inspecció de Treball
 - d. Els Centres de Seguretat i Salut Laboral
 - e. Les Unitats de Salut Laboral
 - f. Els serveis sanitaris públics
- 3. La incapacitat temporal (IT)**
 - a. El Quadre de Malalties Professionals
 - b. Contingència professional i contingència comuna de la IT
 - c. Aspectes clau relacionats amb la gestió de la incapacitat temporal (IT)
 - d. Procediments clínics i procediments administratius per l'abordatge de la IT. La instrucció 1/2007 de l'ICAM per a la valoració de la contingència professional
- 4. La invalidesa permanent (IP)**
 - a. Definició i tipus d'invalidesa permanent
 - b. Procediments clínics i procediments administratius per l'abordatge de la IP
 - c. Organismes que intervenen en la gestió de la IP
- 5. La gestió de la incapacitat laboral (IT i IP) associades als problemes de salut prevalents.**
 - a. Principals grups diagnòstics relacionats amb la incapacitat laboral
 - b. Incapacitat laboral i malalties emergents (Fibromialgia, sensibilitat química múltiple...)
 - c. Criteris clínics i legals per l'abordatge de la incapacitat laboral
 - d. Presentació dels grups de treball per l'estudi de casos

- 6. La gestió de la incapacitat laboral associada a les lesions per accidents de treball.**
 - a. Elements diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 7. Incapacitat laboral i trastorns musculoesquelètics**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 8. Incapacitat laboral i malalties de l'aparell respiratori**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 9. Els trastorns de salut mental en els processos de incapacitat laboral**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 10. Impacte de les malalties cardiocirculatòries en la incapacitat laboral**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 11. La incapacitat laboral relacionada amb la patologia dermatològica**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments medicolegals pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos
- 12. Trastorns sensorials: incapacitat laboral i limitacions per la vida diària**
 - a. Aspectes diagnòstics, de valoració clínica i valoració pronostica
 - b. Requisits legals i procediments pel seu abordatge
 - c. Presentació i resolució de casos

4. Avaluació

L'avaluació es farà:

- per confirmació d'assistència (full de signatura) : 30%
- pel treball de grup realitzat (presentació escrita): 30%
- per la presentació oral i discussió dels casos: 40%.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

- Sempere Navarro A.V., Rodriguez Iniesta G. (Edit.). Código de la Seguridad Social. 15ª Edición. Pamplona, Editorial Aranzadi, 2010.
- Rivas Vallejo P. (Dir.) Tratado Médico-Legal sobre Incapacidades Laborales. 2º edición. Pamplona, Editorial Aranzadi, 2008.

- Pérez Pineda B, García Blázquez M. Fundamentos medico-legales de la incapacidad laboral permanente, 2ª edición revisada. Granada, Editorial Comares 1997.
- Delclos J, García S, López JC et al. Duración de la incapacidad temporal por contingencia común por grupos diagnósticos. Arch Prev Riesgos Labor 2010;13:180-187.
- Benavides FG, Plana M, Serra C et al. Incapacidad temporal por contingencia común: papel de la edad, el sexo, la actividad económica y la comunidad autónoma. Rev Esp Salud Pública 2007; 81:183-190.
- Benavides FG, Delclos J, Benach J et al. Las lesiones por accidentes de trabajo en España: una prioridad de salud pública. Rev Esp Salud Pública 2006;80:553-565.
- Benavides FG, Castejón J, Gimeno D et al. Certification of occupational diseases as common diseases in a primary health care setting. Am J Ind Med 2005;47:176-180

5.2. Bibliografia complementària

- Ruiz-Frutos C, García AM, Delclòs J, Benavides FG. Salud Laboral. Conceptos y técnicas para la prevención de riesgos laborales, 3ª edición. Barcelona, Masson, 2007.
- Instituto de Migraciones y Servicios Sociales (IMSERSO). Valoración de las situaciones de minusvalía. Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales, Madrid, 2003
- Benavides FG. Salud pública y seguridad social, dos componentes básicos del estado de bienestar. Gac Sanit. 2011;25:91-93.
- García AM, Gadea R. Estimaciones de incidencia y prevalencia de enfermedades profesionales de origen laboral en España. Aten Primaria 2008;40:439-446.

5.3. Recursos didàctics

Es facilitaran instruments operatius (documentació legal, normativa procedimental, suport modular...), articles recomanats i els supòsits pràctics.

6. Metodologia

Aquesta assignatura s'articula, en una perspectiva eminentment pràctica, al voltant de dades quantitatives de la situació al nostre entorn i supòsits pràctics per a cada una de les situacions analitzades (incapacitat temporal o invalidesa permanent en els seus diferents graus) relacionats amb lesions per accidents de treball, malalties musculoesquelètiques, patologies respiratòries, trastorns psicosocials, patologia del sistema cardiocirculatori, patologia dermatològica i limitacions sensorials.

Els alumnes presentaran els supòsits pràctics en els que exposaran la resolució del problema plantejat. S'establiran uns grups de treball i es facilitarà que cada dos grups puguin plantejar, des de perspectives diverses, la resolució d'un mateix cas-problema.

El nombre màxim per constituir un grup es de 3 persones.

Cada dos grups tindran assignat un mateix supòsit de manera que en la sessió plenària exposin el seu enfocament divers del problema a resoldre.

En l'anàlisi dels supòsits pràctics l'alumne haurà de tenir en compte les lesions o patologies diagnosticades, les limitacions que es puguin estimar d'acord amb les funcions i/o requeriments físics i psíquics de la professió i tasques de la persona per tal de poder concloure un dictamen final sobre si s'escau o no el reconeixement d'un tipus de prestació determinada.

Cada grup haurà de presentar per escrit (màxim 2 pàgines amb lletra verdana 12), els comentaris a la resolució judicial, que s'entregarà als professors. Haurà d'anar signat pels membres del grup de treball i aquest text pot servir com a guió per la presentació oral. També es podrà fer una presentació en Power Point.

La presentació per escrit del cas haurà de contemplar uns aspectes mínims:

- Breu resum del supòsit de fet (un paràgraf)
- Indicació del problema de salut que fonamenta el cas
- Indicació del problema jurídic objecte del recurs
- Comentari crític (dos paràgrafs)

7. Programació d'activitats

L'assignatura s'imparteix del 12 d'abril al 14 de juny de 2012.

El tema 1 i 2, de caràcter general, es desenvoluparan en sessions plenàries.

Els temes 3 i 4, l'objectiu dels quals és familiaritzar els estudiants amb els documents i els procediments, es realitzaran en forma de seminaris.

La resta del temari (temes 5 a 12) es realitzarà en sessions plenàries on es presentaran i discutiran els supòsits pràctics.